BAGILLA
9
Astartea
Bilbao, 1936

Euzkadi

ARPIDE-SANEUŔIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 iŕko. iru ilea
Bilbao'atazkua ... 11,25 » »
Idazki-itunmena ... 62,00 » urtez
Atzeŕijetakuak ... 112,50 » »

Beldayen itunduba

XXIV urtia | Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° | 234 Idazkutxa | 17.810 Urrutizkiña | 7.317 zenbakija

Gayak

EUZKO-GASTEDIJA'N

Bilbao'ko Euzko-Gastedija, aurten, be, soŕtu zanetik onako bidiari jaŕaitubaz, Euzko-Ikastetxe Ñagusi-antzo agertuten yaku. Gastedi oŕen zegregiña beti ixan da, ba, bat: euzkotaŕai euren eskubidiak zeintzuk diran irakastia.

Eta eskubide oŕeik irakasteko, izlari ikasijak biaŕ ixaten dira. Eta Euzko-Gastedija'k eletari ikasi oŕeik zuzenduten dauz, eta itxeikixun berezijak eraldu.

Iła onen 3'an, Laŕazabal'go Irakasle-itxeikixun ospetsubaren 43'gaŕen urteuŕena zalata, itxeikixun berezi bat eraldu eban.

Edesti-urteuŕen ospetsu a ospe aundiz ospatuteko, Landaburu'taŕ Jabier eletari jayua ekaŕi eben.

Eta Landaburu gastiak, egunari yaokan itzaldi abeŕkoya oguzi eban.

Landaburu gazteiztaŕa da; Jel-alderdijak autu ta aldun ixana ta abeŕtzale-soluan jel-azija ereten diñardubenen aŕtian ezaguna.

LARUNBATA GABIAN

Euzko-edestija urteuŕenez beterik egon be-ta, igazi dan larunbata gabian beste itxeikixun bat ixan gendun.

Itxeikixun au be, auŕerauko egubazten gabekuaren antzian, Euzko-Gastedija'n ixan zan.

Eta lenengua, Arana-Goiri'taŕ Sabin 'ak adizkide gitxi batzuben auŕian Laŕazabal basetxian lenengoz oguzi ixan eban zin-itzaldijaren 43'gaŕen urteuŕena ospatuteko ixan da.

Bigaŕen txandako eletarija be, ezaguna dogu, euzko-soluan auŕerengo saŕian agertuten dan langiłe zintzua: Agiŕe'taŕ Joseba Andoni Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren alduna.

Aldun gaste onen itzaldija, gaŕantzi aundikua ixan be-ta, iŕati-bidez edatu zan, eta abeŕi-egijetatik igeska dabiltzanai be, abeŕi-egijak entzunazo.

Eta iŕati-bidez edatuteko asmo ori, berebixiko asmua ixan be ixan zan. Bestelan, egijagandik igesika dabiltzazanak ez-eze, egijaren biła dabiltzaranak be ezer entzun barik geratuko ziran.

Bilbao'ko Euzko-Gastedija, ba, areto aundija dan-aŕen, olango itxelkixunetarako-ta, txikijegija ixaten da. Egija entzun gura ixaten dabenak asko be asko dira, ba, Euzko-Gastedi'ko areto nausijak baŕuban aŕtu al-ixaten dauzan baño geyago.

Aretuetatik at eletarijaren abotsa eruateko asmau ixan diran zorgin-antzeko tramankulu oŕeik bide dirala, baña, eletari-abotsa leku askotara elduten da, bata areyorik puŕukatubenaren entzumenetara be.

Igazi dan larunbata iłunabaŕian Agiŕe'taŕ Joseba Andoni'k Bilbao'ko Euzko-Gastedija'n oguzi ixan ebana be, alantxe elduko zan: leku askotara, ta Euzkadi'ren benetako eskubidien auŕka jagiten diran jauntxu askoren entzumenetara be bai.

Joseba Andoni'k oguzi ixan ebazan egijak, entzule bat baño geyago minduko eben. Egija mingaŕija ixaten da ixan be.

Pozik entzun ixan ebezenak be, baña, asko ziran, bata gogotsu txalotu ixan ebenak be. Joseba Andoni edeŕto egon be egin zan. Be-yuakijoz gure txaluak be.

BIJAŔ

Bijaŕ, egubaztenian, beste itxeikixun bat ixango dogu.

Eta au be, orañaŕtekuen antzian, Bilbao'ko Euzko-Gastedija'n.

Bijaŕ itz-egingo dauskuna, Monzon 'daŕ Telespor da, Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren aldun ixana.

Eletari ezagun onek, euzkeraz ekingo dausku. euzkotaŕ gustiion abeŕi-elian.

Bilbao'n euzkeraz gitxi be gitxi entzuten ba-da be, Gastedi'ko areto bat betetako beste euzkeldun eztagolako ezta, euzkeraz iñarduteko oturea galdubaz yuakulako baño.

Otura onak bazteŕera jaurti, ta bazteŕeratu biaŕ litzakezanak aŕtuta erabiltia, ur-gora ibiltia lez da, baŕiz.

Egijaren igesi dabiltzanak ur-gora ibili gura ba-dabe, be, gu, egi-zaliok, ur-gora ezin ibili gintekez, ur-erara baño.

Beraz, euzkeraz dakigunok, euzkeraz iñarduteko biaŕtuta gagoz, bata euzkerazko itxeikixunetara elduteko be.

Euzkelduna beti ixan da ospe onaren jabia, egin-biaŕ betetzałe-ereduba ta etxe-zalia.

Ospe au, geure asaba zaŕakandik yatoŕkun ospe aintzagaŕija da, ludijak dirauan aŕtian iraunazo biaŕ dautsaguna.

Geure guraso zaŕakandik yatoŕkun ospe ori sendotuteko, ia bijaŕ be erakutsi edeŕ bat emoten dogun.

Bijaŕ, irakuŕle, Bidebaŕieta'ko Euzko-Gastedija, Bilbao'n bixi garan abeŕtzale euzkeldun gustijak batera aŕtzeko txikijegija dala erakutsi biaŕ dogu.

Eta ori egiten ba-dogu, geure abeŕi-ele maitiari gorasaŕe ezin obia egingo dautsagu, ta bai euzkeraz itz-egingo dauskun Montzon eletari jayuari be.

EUZKALDUNA'N

Igazi dan igandian, Bizkai'ko Pelota-txapelketea zala-ta, lau jokaldi ixan ziran: bi palaz, eta beste bi txisteraz.

Lenengo jokaldija, palaz ixan zan, eta Deusto ta Abando'ren aŕtian jokatu zan.

Mangas eta Kortadi, deustotaŕak, gauza aundirik ezeben egin, Arnaitz eta Gonzalez abandotaŕak 40 egin ebezan-aŕtian, 19 eskuraldi baño ezebezan egin-eta.

Bigaŕen jokaldija, Markina ta Ermua'ren aŕtian jokatu zan. Jokaldi au txisteraz egin zan.

Markina'tik, Ibaŕluzea ta Laŕinaga aurkeztu ziran. Ermua'tik, ostera, Arin eta Galastegi.

Ermutaŕak asikeratik erakutsi eben euren nausitasun. Eta bein be bardindu barik, 30-40 jokua irabazi eben.

Irugaŕen jokaldija, Sabin-Etxia'ak eta Durango'k jokatu eben. Au be palaz jokatu zan. Eta jokolarijak onixek ixan ziran: Otxandiano ta Betolaza, Arostegi ta Agiŕe'ren auŕka. Lenengo bijak, Sabin-Etxia'kuak dira. Bestiak, baŕiz, Durango'kuak. Oneik sel bidaŕ bardindu ziran. Jokua, baña, Sabin-Etxia'kuak irabazi eben, 40-36 irabazi be.

Eta azkenez, laugaŕen jokaldija, Abando-Ondaŕoa'ren aŕtian jokatu zana ixan zan.

Abando'tik, Laŕuzea ta Del Aguila aurkeztu ziran. Ondaŕoa'tik, Arantzamendi ta Ugalde. Jokaldi au txisteraz egin eben, eta 40-8 abandotaŕak irabazi.

Lauretatik galenduben Laŕuzea gastia agertu zan. Arantzamendi, ostera, ikaratuta egualako-edo, txaŕto be txaŕto egon zan.

Pelotak, be, pelotari baŕijentzako baño, ikasijentzako obiak zirala esan eikian. Eta zijo ori zala-ta-edo, joko-lege berezirik ixaken ikusi.

Laŕuzea gastiak, oŕatiño zeozertxu erakutsi eban. Onen jokera batzuk beñepein, atsegin ixan yakuzan.

URIBITAŔTE'TAŔ IBON.

Aberri-Eguna Bermeo'n

Abeŕi-Eguna, be, igaro da. Beŕmeo'n beintzat edeŕto ospatu zan jai au. Poz eta alatasunian.

Irigaŕita egon zan lez, larunbat-iłuntzeko sei eta erdijetan txistularijak edeŕto jo ebien biribilketa alaya txaiderik-txaide. Ezpatadantzari eta gorularijak be dantzatu.

Zortzi eta erdijetan "Salbe-Eŕegiña" eta "Aguŕtza Deuna", euzkeraz. Itz gozorik be, entzun gendun txadon onetan otura, ekandu eta euzko-jayoteŕitzaz.

Gure Solube, Buŕgoa eta Demiku mendi-tontoŕak edeŕto argitu ziran su-gaŕakaz. Bai anei maŕgodun suzirijak be zeruratu.

Bederatzijetan Batzoki'ko areto zabalian idaztitxo bat euzkera irakuŕi. Txistularijak be "Itxarkundia" eta "Aguŕ Jaunak" erestu.

Gabeko amaŕetaraŕte be euzko-jolasian edeŕto dantzatu.

Gau-azkenian. amabi-amabijetan, a, gauza samuŕa!! trompeta bidez "Itxaŕkundia" eta "Aguŕ Jaunak" eresturik bi kurutzadun euzko-ikuŕiñaren igokundia.

Igandez be, goxeko sortziretan, txistularijak txaide-ziaŕ ezpatadantzari eta gorularijak lagun dituela beŕmeotaŕak poztuten euron gastetasun ta alatasunagaz.

Bederatzijetan. Pantzeskaŕ lekaidetxian jaupa abestuba. Eta amaŕetatik amabijetara Arana-Goiri zelayan ezpatadantza eta gorularijaren dantzaketak.

Amabijetan. E. A.-B.'ren aretuan euzkera utzesko asteŕketa ikusgaŕija. Idatzi, irakuŕi eta kistaŕ ikasbidia gaya dala.

Guda-asteŕketa onetarako ogeta ama lau neska-mutil ixan ziran. Ara garałe urten eta saritu dirazen ixen-abixenak.

Lenengo sarija: Duo'taŕ Miren, Arenatza'taŕ Karmele, Goikoetxea'taŕ Pantzeske, Monasterio'taŕ Ilare, Laŕañaga 'taŕ Igone, Bilbao'taŕ Arantzazu, Alegria'taŕ Laurdes eta Bilbao'taŕ Terese.

Bigaŕen sarija: Layuno'taŕ Peli, Gotxi'taŕ Soŕkunde, Gaubeka'taŕ Pantzeska, Oŕmatza'taŕ Miren. Monasterio'taŕ Josepiñe eta Etxebaŕia'taŕ Jone.

Irugaŕen sarija: Otzamiz'taŕ Anastase, Zulueta'taŕ Agustiñe, Anduitza 'taŕ Martiñe eta Ugalde'taŕ Miren.

Umetxu oneri txalo beruak opau biaŕian aurkitzen gara ain edeŕto jakin dabielako irakuŕten, idazten eta kistaŕ-ikasbidia.

Akeit-orduan txistu erestaldija Batzokija'n.

Aŕatsaldeko lau eta erdijetan Etxabe entzutetsuak idatziriko eta Valle ereslarijak asmaturiko eresijagaz egiñiriko "Bide Onera" antzeslan edeŕ ta ikusgaŕija antzeztu zan "Nuevo Teatro-Cine" deritxon areto apañian.

Gabeko bederatzijetan "Bide Onera" 'ren bigaŕen auŕkespen edo representaziñua.

Ara antzeznotiñaren ixenak "Katalin", Telez andereñua; "Mari Pepa", Sampedro andereñua; "Kandido", Zubimendi jauna; "Antolin", Jauregitzaŕ jauna; "Eŕementari", Uŕengoetxea jauna; "Asensio", Goyenetxea J. K. jauna; "Kordobila", Zabala P. jauna; "Korrales", Bilbao K., jauna. "Kinkałero", Albitzu jauna; "Inpernu". Urkidi J. jauna; "Baltza", Zulueta jauna; "Avispa", Uriaŕte E. jauna; "Menudo", Laŕinaga jauna; "Patxi", Layuno jauna; "Teles", Bilbao J. jauna; "Floren", Baŕiketa jauna; "Txinpas", Urkidi P. jauna; "Txatua", Luzaŕaga jauna; "Luki" Uriarte K. jauna eta "Alguacil", Muruaga jauna.

Neska-mutikotxuen abestaldia: "Langile" abestaldia eta "Lexibe-gaŕbitzale" abestaldia, danak, asi lenengotik eta azkenerarte gusti gustijak dira txalo merezi. Irabazi be alan egin zituen da.

Erauzkin ereslarija, Goyenetxea antzez-zuzendarija eta Muñoa margolarija. Iru jaun onein lanak gure ixan dabien tokiraŕte eldu ziran. Obiago ezin. Zorijon sutsuak irurori. Batez ere Erauzkin'daŕ Jon Andoni argijari "Bide Onera,,'ren bigaŕen ataleko "Katalin" eta "Kandido,,'ren abestijak erderatik euzkeratu eta ain edeŕto atondu dozulako

Landa eta Uriaŕte'ri ere txaluak ez-'padire be plastada batzuk emon biaŕian aurkitzen gara euren "apuntadore" lan aztunagatik. Zelako "mexuak" dira eurok!

Beŕmeotaŕ antzeztaldiak apal baño ezpadabe nere bijotz baŕeneko. ¡Gora! sutsu bat entzun bedi.

Edertiz asko irabazi zan. Baño ez ostera txindiz.

Itxasoko irabazi uŕitasuna lioŕeko mingotztasuna. Etzan notintza askorik antzokiratu.

Neskatotxu bik euzko-oleŕki bidez gure belaŕi eta bijotzak asko poztu ebiezan. Laŕinaga'taŕ Aurele'k Astibia 'taŕ Pantzeska'ren Abeŕi-Eguna abestuta; eta Alegria'taŕ Lourdes'ek be Eŕkiaga'taŕ Eusebi'ren "Eten katiok" abestuta.

Pelota jokaldirik ezkendun ixan, "Aŕtza" pelota-tokiko "Empresia.,'k dirutza asko eskatu euskulako. Kontu euki ba abeŕtzalia. Ez aztu.

Ara oŕ gure aurtengo Abeŕi-Eguna.

UŔKIDI.

ERRIJETATIK

MAÑARI

ZERUKO AMA'REN ONDUAN.—Aurtengo oŕiła, iłun, itun eta negaŕti igaro yaku. Olan da be baña, "ozka mozka" itunik igaro dan lora-iła begiko oŕetan Zeruko Ama'ren babespian alai ta pozik ibili gara. Otoitzakaz, abestijakaz ta abaŕ, geure Ama samuŕa'ren ondotxuan gozaro-gozaro ibili gayatzuz ta.

Oŕiła'ko loraen iñarkun deunari, Neskutza'ren aintzaz elizkixun edeŕ bat egiñaz lengo igande aŕatsaldez amaya emon geuntson; datoŕen urtian be (Jaungoikua lagun) olantxe bardin egiteko asmu berezijak geure bijotzetan genduzala. ¡Aintza geure Ama'ri!

ABEŔI-EGUNA.—Geure Abeŕija'ren egun andija ospatuteko, goxian, Jel-aldez meza entzun eta Jaunaŕtu gendun. Aŕatsaldez baŕiz, geure Batzokijan batzaŕa egiñaz, azkari gozua jan gendun; eta bertan, azkari-auŕian, euzkeraz irakuŕten eta idazten ondoen ekijien neskato-mutikueri, sari politak emon jakiezan. Oŕetan, umłak, danak be polito egon ziran. Euren aŕtian onduen egon zana baña. Amantegi'taŕ Gabirel mutiko zolija ixan zan. Zorijonak eta auŕera!

GEXORIK.—Egunontan gexorik naiko txaŕto auŕkitzen da Arteaga'taŕ Sabin "Bazeta,,'ko mutiła. Beronen osasun-aldez, Jaungoikua'ri, egunoro eskatuko dautzagu; Sabin gaztia, abeŕtzale zintzua, ta mutil on-ona dogu ixan be ta.

MIN-AŔTUTA. —Altzaga'taŕ Luke, "Ituŕijeta" basetxeko etxanderiak, kerexa-zugatzetik jausita zartada eŕimia aŕtu eban. Osasuna opa.

JUAN-ETOŔIJAK. — Bilbo'ra juan zan Solaguren'daŕ Andere emakume begikua.

—Santurtze'tik etoŕi ziran Bartzena 'taŕ Agapita ta Kapanaga'taŕ Danele anderañua, euren iłobatxuakaz.

—Laŕabetzu'tik etoŕi zan, bere osabea dan Baŕenetxea'taŕ Polentzi abade jauna ikeŕtuten, Iriondo'taŕ Paustin abeŕkidia.

—Aŕieta'tik etoŕi zan Ibargoenetxea 'taŕ Kepa.

TAMALA.—Lengo barikuan jausi zan txirkola-zapaŕadiak, igali zugatzetan kalterik asko egin eban; kerexa-zugatzetan batez be. Goiz-kerexarik geyenak ba, ziaro gauzeztuta itxi zituan eta.

Ori dala-ta, mañaritaŕak tamalez gagozan bitaŕtian, batebat, or ei-dabil oŕtik-ziar, kerexakaz aŕotuta egon garialako jazo dala ori ta, esaten. Laŕegi poztuteko ezta gero. Dabiłela arduraz "atzeko - martitxenak" eldu eztagijan be...

MAÑARIKO.

FORUA

ABEŔI-EGUNA.— Boskaŕen Abeŕi-Eguna aundikiro ospatu ixan dogu eŕi onetan be.

Auŕeko gabaz, su aundi bat egin zan "Gilin" mendi-txuntxuŕian, eta nastian suziri batzuk be bota ziran, bata beste jolas-mueta batzuk egin be.

Iłari'ren txistu-soñuba be zoli entzuten zan. Jolasoik egiteko, gaste talde edeŕa batu zan, iruroigeiren bat. Eta gaste talde arek, abesti edeŕak abestuten bazan. Abesti areik guretzat, atsegingaŕijak ixan ziran. Baña guk lez abeŕtzaletasuna nabatuten ezteben enparaukuentzat, bai otzikara galanta soŕtu be.

Igande goxian, Abeŕi-Egunian, irakuŕle, asko be asko ixan ziran Jaunaŕtzen mai donera uŕeratu ixan ziran abeŕtzaliak.

Amaŕetan Martin deunaren eŕtxadonan jaupa abestuba. Elexia tximistargiz argituta ta lora bereziz apainduta ikusten zan.

Jaupa-ostian, auŕesku edeŕak ixan ziran enparantzan.

Eta aŕatsaldeko lauretan, Argintxona'taŕ Lin eletari ospetsubak, itzaldi abeŕkoya egin eban. Itzaldi au antzokijan ixan zan, eta areto gustija notiñez beteta aurkitu zan.

Itzaldija amatu zanian, baŕiz, "Gurutzepe" antzezkixun polita antzeztu zan, bata "Indaŕtzako Jauna" ta "Xordo" be. Antzezlaritzea, basuri onetako gaste trebiak egin eben, eta ondo edeŕto egin be. ¡A lango txaluak entzun ebezan euren lana amatu ebenian!

¿NUN BIXI ETE GARA?—Egunotan itaun au askok egiten dau. Aspaldijon zaratea baño eztana bai-da, ba. Eta zaratea ataraten daben eŕekatxubak, ura eruan oi-dau.

Entzun dogunez, ba, gure enparantzan, "gramolea" edo onelako tramankulu baŕagaŕijen bat jaŕi gura ei-dau. Zarata ori ezta baŕiz, euzkotaŕen otura garbijak garbi iraunazoteko-ta, ezta edeŕegija. Zarata oŕeik egituta ikusten ba-doguz, ikusi, gure gastedijaren zoritxaŕa ixango da, euzko-otura garbi edeŕen ondamendija. ¡Abeŕtzaliak!, olangorik etoŕiko ba'litz etoŕi, gustijok batera atzeŕitaŕ tramankulu kaltegaŕi oŕen auŕka jaŕi biaŕko gara.

Bestelan gure abeŕtzaletasuna ezetarako be eta ixango.

Eŕi-otura garbijari baño (Judas Iscariote'ren" sakelari geyago begiratuten dautsen "katoliku" ixeneko batzuk, baña, tramankulu oŕek eŕira mesede aundijak ekaŕiko dabezala diñue.

Eŕijari ekaŕiko dautsazan onuren baŕi eztakigu. Baña tramankulu deunge oŕek ekaŕiko dautsazan onura ta irabaztiak zenbatuten eztala gauza gatxa ixango, ongoxe be bayeztu leike oŕatiño.

Onura ta irabaztiak ixatekotan be, tramankulu-jabiarentzat ixango dira. Enparaukuentzat kaltiak-kalte, gasterijaren garbitasunagañoko gustija galduko dau-ta.

Kontuz, ba, oŕitaŕ matiak era onetako "negoziantiakin". Eta gustijok itzaŕik geure eŕi matera atzeŕiko oturra ezeskaŕijak ekaŕi gura dabezanen aurka jagiteko.

Iła onen 7'an, igande aŕatsaldeko 5 'etan, eŕitaŕak eskatu ixan dabelako. "Gurutzepe", "Ames gozuak" eta "Xordo", baŕiro antzeztuko dira.

ARTEARTE.

OROZKO (IBAŔA)

ABEŔI-EGUNA. — Poztu gatezan orozkoaŕok Soŕkaldetik uŕten daben azkatasun eguzkiaren izpiak, baztaŕtxu onetara be eldu dira-ta. ¿Nok ukatu lei, Abeŕi-Egune'ko emengo alatasuna ikusita? Iñun bada Egunori emen andikiro ospatu dogu. Larunbata, iłuntzan, Aŕpiłe eta Kozkoŕ-gana mendietan egin ziran sutzaŕ, iŕintzi zoli eta Iñibaso, Aranguren, Ibaŕa, Urigoiti, Galaŕtu, Adaro eta beste aldaurietatik igoten ziran suziri (bolandera) otsak, biztu euskuezan danon biotzak. Abeŕi deya zolia da eta sakonera eltzen da! Igandea eldu zan; etxeak euzko-ikuŕiñez apaindurik agertzen ziran, goiz-goizerik Landeta anai txistulariak, biribilketa alayakaz bizkoŕtu genduezan, eta Eskaŕdun Ama Neskutza'ren lekaime txadonan aginduta geunkan jaupara, ataturiko aldauri guztietatik, iñoz ez lez, aldra aundiak etoŕten ikusten ziran.

Etxebaŕieta'taŕ Julen jaupari gastiak jaupa egin eban. Josu'ren Goŕputz Deunagaz alikatu zan aldrea ikusita, orozkoaŕ abeŕtzalien zinismen eta kistaŕtasuna nok ukatu? Zaŕ, gaste eta gastetxu askok, Josu geure biotzetan aŕtu genduan, eta geure Abeŕia'ren alde matakiro Berari eskatu. Olaŕte 'ko jaupa nagosi ostian, Ibaŕa'ko enparantzara ikusgaŕizko auŕeskua jatsi zan, eta gastiak ikuskizun edeŕ bat emon euzkuen. Aŕastiian oŕiła'ko loraren amaikeran, euzko-dantzak txistu-soñuan gau iłuntzera aŕte. ¡Orozkotaŕak! Geure Euzkadi matiari dautzagun matetasunaŕen, geure ele ta otura zaŕak biztu biaŕ doguz. Abeŕi-Egun onetan gogo ona eta zintzua uleŕtu ba'dogu azpeŕtu barik jaŕai daigun, eta lasteŕ Orozko abeŕtzalia ixango da.

KUŔTZULU.

BERGARA

Igaro dira Igaratz edo Bergara'ko Paskuak. Aurten ere aldi edeŕik asko igarotzeko beta eman digute, Udal edo jai auen eratzałeak: Eiztari-joku, pelota, txiŕindulari eta abar, ikusgaŕienetan ikusgaŕienetakoak izan ditugu. Baña guzietan ikusgaŕien, auŕesku, auspo-soñu eta trikitixa txapelketa izan degu. ¡Auek bai gure biozpeen gozagaŕi izan dirala...!

Paskua irugaŕengoz, goizeko amaiketan izan zan auŕeskulariena; ta bost dantzaritatik onelaxe izan ziran sarituak: Laŕañaga'taŕ Kasilda (Casildo) eibartaŕak lelengoa. Busto'taŕ Deunoro (Santos) donostiaŕak bigaŕena. Muxika'taŕ Kepa (Pedro) donostiaŕa au ere, irugaŕen. Uria'taŕ Josu (Jesus) eibartaŕa laugaŕen eta Bergara'ko "Bizkai" bosgaŕen. Guziak bikain eta txairo dantzatu zutenez, txalotuak izan ziran.

Auspo-soñulariena beŕiz, aŕatsaldeko lauretan asi zan. ¡Amaika euzko-eresi alai eta ezitsu entzunarazi zizkiguten!

Ta oien ondoren trikitixa dantzariena.

Bost bikote edo pareja aurkeztu ziran txapelketa ontara.

Mardaraz'taŕ Kepa (Pedro) eta Lizaŕaga'taŕ Sinborose (Sinforosa) donostiaŕ gazteak eman zioten asiera. Ta bai ederki dantzatu ere! Mutiłak belaunak batuxeago erabili izan ba'litu, akatsik bage dantzatu zutela esan genezake. Bi biak elkar ondo artuta, dantza bat egin zuten, soñuari ederki jaŕaituz. Oin-jokuan ere ugari eta txairo (ágil).

Auentzat izan zan lelengo saria. Ta ondo emana, nere ustez beintzat.

Oien ondoren, Mendizabal'daŕ Iñaki (Ignacio) eta Lizaŕalde'taŕ Elene (Elena) bergarataŕ gazteak dantzatu zuten. Ta bai ederki auek ere! Auentzat izan zan bigaŕen saria. Ez zan ez, mała aundirik lelengoekandik auengana. Aiek beza n txairo eta ikusgaŕi egin zuten. Leku baten dantzatu izan ba'lute... Oin-jokuan ere donostiaŕak zerbait ugariago uŕean... Ostera baña. gureok garbikiago, kuriosoago. Edozelan de txikia batzuk besteengana ŕia zan gero, bi bikoteok dan ten ura!

¡Ega egingo ote zuten ere!

Zorionak bikoteoi, ta ots zazuten auŕera. Lenguneko ater ezin ura, ezpaitek ezer zakezutenarentzat. Zuen ŕak areago esketzen dizkitek Gazteak bai-zerate! ¡Auŕera ŕera!

Oiengandik uŕengo beste teengana alde aundiagoa tu bitzat zergatik:

Irugaŕen saria jaso zuten mendi eta Laka debataŕak Gauza polit asko egin zituzten akatsak ere bai. Ezpalzuten egiten. Mutiła oin biuŕika etzion neskak berdin jaŕaitu jaŕaitu bada...? Maiz gañera bi bira egin eta, bat bakaŕ Oiez gañera, bat aren lasaiker si izan zan. Okeŕok zuzen dantzari onak dira.

Laugaŕen saria jaso zuten goetxea'taŕ Andolin (Antolin) zabalbeiti'taŕ Andone (Antonia) rataŕak izan ziran. Mutil ona izan dana badakigu arkitzen zaigu orain. Neska teago ibiliko baledi, dantzari

Bosgaŕen sarituak, Otegi'taŕ tzi (Prudencio) eta Olañeta'taŕ (Juana) izan ziran. Auek baño obeto dantzatu zuten, diñago bai beintzat. Baña Dantzia ez da soñuari jaŕaitze ŕik, bere bizitasuna ere bear

Auek azken gelditzeak aundiak sortu zituan. ¡Betiko egia esateko, nik, neuk ere auŕerago ikusten nituan. Baña ño azkaŕago diranez epaleak jakingo dute zergatik oŕela ten.

Amaieran guziak izan ziran lotuak. Ta ni oraindik ere tzaie. Ezpaita onek beste kartzen duan jairik, eta auek txalogaŕirik. Zorionak guziei

ARANTZAZU'TIK

ORAIN 5000 URTE. IRUREN DITSUA.—Iru gon-gotzai. eŕomesak.

Iragaŕita zegoanez, asi da urteko gertakari gogoangaŕi tzeko iruŕena. 50 urte...! ori; baiña berpiztuta bezela Arantzazu'n ordukoen euskal Euskal-semeen aintziña ta ŕekin sendo sendo lotzen ŕia degula gure Arantzazu

Orain 50 urte bezela, emen tugu gaur ere Asteasu'ko zale sutsuak, Peiio Eŕota ezaguna buru zutela, aŕen ŕiak indargaŕitzat mendian de nekagaŕian adituaz etoŕi

"Norbaitek esango
Bide luzea da:
Birjiñak erantzungo
ondo otza zera.
Etoŕi nai ezpadezu
ni bisitatzera,
zeiñek lagun egingo,
beartzen bazera?

Amaikatxo badira oraindik -beŕi auek beren bizitzako goxoena bezela gogo-baŕuan maitekiro gordetzen dituzte teak zaŕai aintziñako beŕi dieten artean euskal-izaker etengabe iraungo du ta baita gaŕi dan arantzazuzaletasuna

Jaiak, auŕeko gunean urte ontako garagaŕilaren ran, eŕomes-taldetxo baten roazioko ikusle izandako Aita ga'k abestu zigun "Benedicta" zunaz. Luis Urteaga euskal nak izan zenituan bertsoetako doiak"-edeŕak alajaiña, aditu nak oso ederki dakitenez—, ve" ordea Aichinger'en ezti clemens" ura, batez ere.

5'eko jaia eŕomesen eliz- zan:

Asteasu'tik gatoz
gaur Arantzazu'ra
Maria,ren auŕean
otoitz egitera..

Meza nagusia pelusio -gotzai Plazido A. Rey Lemos tziskotaŕak esan zuan, Nona abestu ondoren. Griesbacher riaren "Stella maris" meza eliz-usai aundiagorik daukanik aditu. Onetxek bai Arantzazu diak bezela biotzak zeru-miñe tzen dituala!

Ongi-etoŕian Aita Mitxelena'k tsuak zuzendu badizkie. Txopite jaunak egin dien itzaldia ere koa izan da. Arantzazu euskal naren sendogaŕi: ona euskera itzaldiaren gaia.

Meza-ondoan Aita Garmendia degu Iruŕeneko euskal-otoitzen le. Arantzazu'ko bederatziuŕen ŕi oi diranentzat ezag onen euskera irakurtzeko era ŕa. Iruŕeneko irakurgaian ere tzazu'ko Amak gure kristau naren alde ta akelaŕetaŕen duana gogoarazi zaigu. Abe Aita Hartmann Prantziskota "Ave Maria" entzungaŕia abestu Oraindik eztegu izan azken Gauŕ aŕatsaldeko Benedicta ta tiko eŕomes-jiraren beŕi bizi det.

ARITZON

NAPARRA

II

Aitzineko nere idazkiengatik, adizkide abertzale batek, esan zidan. ¿Nola yoan zera bizkayara zure euskal lanarekin? Beida adizkide maitea. Napaŕan, euskal-idazle, ni baño obeagoak badira, eta oieri, eta ez neri, esan bear diozue, asaŕe zarela lan geiago argitzen ez dutelakoz Napaŕa'ko egunkarietan.

Bertze aldera, EUZKADI izanil, JEL alderdiko egunkari nagusia, eta bakaŕa. iduritzen zait an bertan, agertu bear direla, euskara itzkelgi guziak, eta oien tartean, Napar euskara Abeŕi osoan irakurtzeko.

Onen gañera, nik, eskerturik, ordaindu nai diotet zor bat, batez ere, bizkaitar eta gipuzkoar'ari, berak, gure Napaŕa gashoan sartuta egiten duten lanangatik.

Euzkotaŕak, ez dugu alde batera utzi bear, Napaŕa, bakar, bakaŕa, nola "Blokekoak" nai duten bezala, ez. Guk, elkaŕen beŕiak, yakin bear ditugu, anai onan elkardadeak agintzen duen eran. ¿Ez da ala adizkidea?

Eta guazen aitzina.

Jaungoiko eta Abeŕia'ren maitasunen ondoan, euskaldun, onak, bear du artu irugaŕen lan bat. Au da, bakoitzat, bere egin beaŕetan ekin bear dion alderdiari bere ontasunekin batean ekartzeko abeŕiena ere.

Ala, langiłeak elkarturik Euzko-Langiłen Batasunan. lan emałeak edo nausiak berdin. Erakusle eta ikasleak Euskal-Ikasle Batzetan. Ori bera apezak "Jaungoiko zale" edo abar kistar lanetan, eta nekazariak, "Nekazari bazkunetan".

Aipatutako bazkun oietatik, Napaŕa 'n ere batzuek baditugu. baña oraindik, ez dire agertu nekazarien bazkunak, eta nere idurireko aŕas beaŕak dira emen zorigaistoko politikak lotuta dauzkan nekazariak askatzeko, zergatik, gizon zintzo oien politika da, eŕiko nausi eta aundiki gora berako politika bakaŕa, eta ordua da, nekazari oiek, beren lur, etxe eta eŕieri begira ezartzea eta yabetzea. ez, aŕotzen yoan-etoŕietan egunak alpeŕik galdu gabe.

Au, ezta nere egitekoa. Or, uzten dut asmo eder ori, bertze norbaitek erabiltzeko.

Baño, euzkotaŕ guziak denak, esandako bazkunetakoak, beartuak gaude gauz guzien gañean elkartzera batasun bakaŕean bi gaietan. Au da, Jaungoikoaren eta euskararen izenean. Eta ola, aurkituko ditugu, guk, bear ditugun bi agintaritzak.

Bat, Elizakoa, gure arimak, ikasi dezaten zeruko bidea, jaŕaiturik berak agintzen duen gauzetan.

Gaur, "Katolika Ekintza", izanen litzake laguntza oberena, gure eŕietako leengo oitura garbiak, ekaŕi, eta euskaldun ziñesmen otzekoak berotzeko. Napaŕan, orain asi dira kristar sutsu batzuek, "Laŕeko" jauna buru dutela, ekintza ortan eta asmo au, luzatuko dugu bertze aldi batean gaur ko ordez.

Euzkotaŕen, bigaŕen agintaritzan bidea abeŕientzat iristeko, egin bear beaŕena euskera bera zabaltzea eta ibiltzea da.

Ementxe, agertu bear dugu Napar ontan, Iruña'ko "Euskararen Adiskideak" urte eta urtetako asmo bikañak. Lenago iñor oroitzen etzanean euskera maite ontaz, asi zan alde batean eta bestean umetan zabaltzen eta euskera irakasten.

Oraiko egunetan abertzaleak ideki dituzte euskal ikastolak Iruña'n, Lizaŕa'n eta Elizondo'n bai ta "Euskararen Adiskideak" leengo bidetik jaŕaituaz.

Ondorerako ere, batasun eder oŕek, bilatu nai-ditu langutzaleak, euskaldun uts eta shee tartean, geiago, alderdi ortan aitzinatzeko, eta egun oketan, Iruña'n bertan eratu dute solastoki bat. Ederki ori.

Ea, bada, Napaŕak euskera dakiten guziak, abertzalea izan, edo ez, politica utzi-ta, ez dute gelditu bear atzean gure izkuntza bizitzea nai baldin badugu.

Napaŕako apez agur-gaŕiak, aberatsak, nekatzariak. ¿Noiz arte lo egon bear dute? Abertzaletasuna, zer dan, gutxi, edo geiago, emen badakite, baño ontan gelditzea ezta aski, egun biurtu bear ditugu lanak azpitik gorako egiteetan, gaur dandik, bear den ekintza bero bero batekin.

MENDI-XURI.

Kodañarik
ONENAK
Jenbach, jetarako DADO" Toro ta Bellota, austriaŕak eta abaŕ, bur din-sariak, "EL burni-salokijan, Ribera, 19'garren